

SLUIS

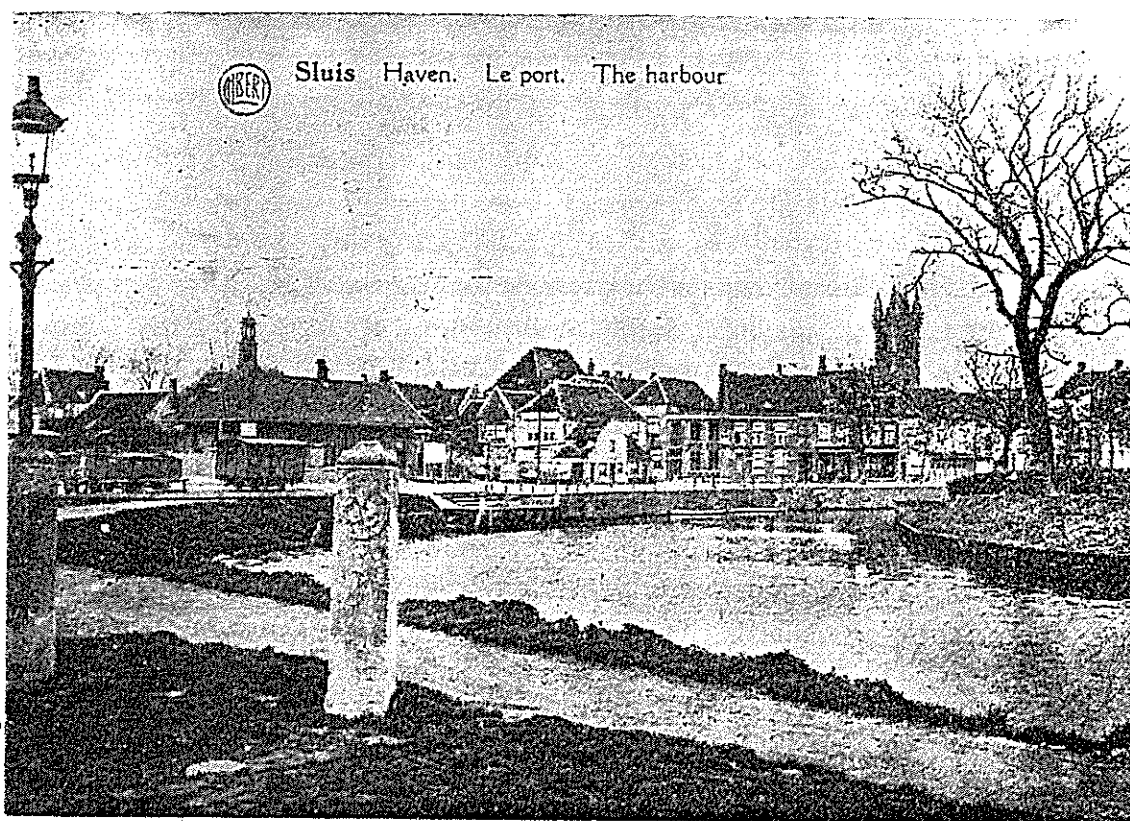
Hoewel het de bedoeling is om hetgeen in dit boekje, van Sluis zal worden gezegd, te beschouwen als een behoorlijke propaganda, voor zoover dat nog noodig is, voor een bezoek aan of vestiging in dit schoone oude stadje, wordt het niettemin wenschelijk geacht eerst iets mede te deelen omtrent de geschiedenis van Sluis. De vriendelijke lezer(es) verwachte dus niet een uitvoerig historisch betoog, doch in grove trekken een en ander omtrent het ontstaan en de verdere ontwikkeling van het oude Lamminsvliet.

Laten wij daarom beginnen met hetgeen van Dale als inleiding zegt in zijn boek: „Een blik op de vorming der stad Sluis en op den aanleg harer vestingwerken”.

Uit zee hebt gij uw grond gewrocht;
Uw rijkdom hebt ge in zee gezocht;
En uit haar diepe, wilde golven
De reinste parels opgedolven.

Zoo spreekt Neerlands volksdichter Heije tot zijn vaderland, en zoo er eene plaats in Nederland is, tot welke men dezelfde woorden richten kan, dan voorzeker is het de oude stad Lamminsvliet, na 1331 Sluis genoemd, gelegen aan den zeeboezem het Zwin waaruit het grootste gedeelte van haar bodem is opgerezzen, waaraan zij haar bloei en welvaart te danken had. Dat leert ons niet alleen het onderzoek der bescheiden, waaruit wij haar geschiedenis leeren kennen, maar dat zegt ons ook haar oudste zegel van 1293. Of duidt dat vaartuig met opgetogen zeil niet op eene scheepvaart die welvaart brengen moest? Spreekt dat zevental visschen niet van eene visscherij, die vele ruime middelen van bestaan verschaft? En dat alles onder de bescherming van den heiligen Lambertus, die, staande in het scheepje en terwijl zijne linkerhand den bisschopstaf omklemt, met opgeheven rechterhand den zegen schijnt in te roepen van Hem, wiens de zee is en al hare volheid over de stad, in wier naam de naam van den heilige weerklinkt. Bloei en welvaart is dan ook ruim 2 eeuwen het deel der plaats geweest, die van een arm delvers- en visschersgehucht tot eene der sierlijkste en sterkste steden van het machtige graafschap Vlaanderen is geworden. Dat had ze te danken aan hare ligging. Het Zwin toch was reeds in de 13e eeuw de beroemdste zeehaven van Midden-Europa, alwaar de zeelieden uit het warme Zuiden die van het koude Noorden ontmoetten, waar de specerijen uit het Oosten, met zijne eeuwige lente, geruild werden voor de pelterijen uit de onherbergzame streken, waar de wintervorst zijn zetel

heeft opgeslagen. Aan het einde van dezen zeeboezem troonde de machtige koopstad Brugge, die, als een andere koningin der zee haar scepter zwaaide over het Zwin en de rijkste handelaren van alle natien zich zag vestigen binnen hare muren. Daarheen ging de stroom van alle denkbare koopmanschap: zoowel het goud en het zilver als het tin en het lood, zoowel het kostbaarste hermelijn, dat het feestgewaad van vorsten en edelen tooide, als de onmisbare wol, waaruit het laken geweven werd voor de kerels der min gegoeden; daar was de stapelplaats van al het heerlijke en nuttige, dat natuur en kunst den mensch leveren.

En aan de boorden van dien stroom lag niet alleen het bloeiende Damme, in later tijd de woonplaats van den vermaarden Jacob van Maerlant, maar daar vond men ook Monnikereede en Hoeke, Mude en Sluis, bloeiende steden van wet, die leefden van kruimkens die vielen van de tafel der koningin en die alleen daardoor niet rijker, niet machtiger zijn geworden, wijl het oudere Brugge in waarheid de oudste brieven had in het bezit van uitgebreide handelsvoorrechten. waarvoor het met angstvallige zorg waakte. Toch konden ook zij in ruime mate deelen in de zegeningen, die de handel, scheepvaart en visscherij ten alle tijde verspreidden. Immers de dichter heeft het naar waarheid gezegd:

De zee is rijk, de zee is groot,
Zout water geeft het zoetste brood.

Vandaar te Sluis dat aanzienlijk getal zoutkeeten, waarvoor de grondstof uit Spanje en Portugal werd aangevoerd en later de Duitse Keete, die uit zeewater zout bereidde. Vandaar die menigte houttuinen, waartoe de eeuwenoude bosschen van Denemarken en Noorwegen hun schatting brachten. Vandaar die bloeiende handel in masten, waaraan het Mastgat zijn naam te danken had. Vandaar het rijke makelaarsgilde, dat in het eind der 14e eeuw 86 leden telde. En wijzen ons de Visscherssteeger, de Mosselsstraat en de Vischmarkt niet op een bloeiende visscherij? Had het Sint-Christoffelsgilde der vrije schiplieden of piloten niet een eigen gasthuis met kerk? Bloeide er niet het noodsgodsgilde; dat der veerlieden van de zoute vaart? Vond men er niet een ander Sint-Christoffelsgilde, dat der haringkoopers, dat zijne koopmanschap tot op de markt te Rijsel zond. Gaf niet het Sint-Jacobsgilde der schuitlieden zijn naam aan eene straat steeger, poort en kreek?

Droeg de Sint Juliaansplaats niet haar naam naar het Sint Juliaansgilde, de schiplieden of piloten der zoute vaart? Heette niet de Sint Pietersstraat naar den apostel Petrus, den beschermer der visschers, en de Sint Annastraat naar de heilige Anna, wie de zeelieden aanriepen, als ze in nood waren van de baren? Was Sint Nicolaas, in Vlaanderen zoowel als in Holland niet de patroon der zeelieden en wijdde men den goeden Kinderheilige, wien men elders kerken wijdde, te Sluis niet eene straat of poort? Bloeiden er niet een vijftal pijners- of arbeidersgilden? Het onze vrouwe gilde: de korendragers; het Sint Jansgilde: de hopenbierdragere; het Sint Adriaansgilde: de omroepers en brandweerlieden; het Sint Catharinagilde: de zakken dragers; en het Sint Michielsgilde: de vischdragere? Voorwaar wanneer wij bij dit alles een oogenblik nadenken, wanneer wij de Sluisnaars in 1453 hooren klagen dat de Engelschen hun ter zee meer dan 21000 ponden Vlaamsch schade hebben gedaan, dan behoeven wij de handvesten der stad niet meer te raadplegen om ons te overtuigen dat Sluis bloeide door handel, scheepvaart en visscherij. Ja, in waarheid, „zijn rijkdom heeft Sluis in zee gezocht”.

Wij verlaten hier van Dale, dien wij aanhaalden om den lezer(es) eenig idee te geven van wat Sluis eenmaal geweest is.

Omtrent het ontstaan van Sluis, het oude Lamminsvliet dan, valt niets met zekerheid te zeggen. In 1290 werd het door Gui van Dampierre verheven tot een vrije stede van wet (*franche ville de loi*) en kreeg het een eigen schepenrechtbank, waarvoor hare burgers terecht zouden staan. De stad Sint Anna ter Muiden, ouder dan Sluis, maakte daartegen bezwaar, omdat zij daarin een bekorting van hare rechten meende te moeten zien en daarom stelde in Mei 1293 Gui, Graaf van Vlaanderen en markies van Namen, de grenzen van Sluis vast aan de waterzijde, zulks evenwel ten nadeele van Sint Anna ter

geschiedschrijvers nemen aan dat Sluis in die dagen reeds enkele tientallen jaren moet hebben bestaan, zoodat, zonder tegenspraak te ontlokken, mag worden gezegd dat zij in het midden der dertiende eeuw is ontstaan.

Van een arm delvers- en visschersgehucht is het dus opgeklimmen tot een der meest welvarende en toonaangevende steden van Vlaanderen. Wij hebben gezien dat het een gunstige ligging aan het Zwin had en daarom werd het door de graven van Vlaanderen en later door de Hertogen van Bourgondië beschouwd als een geschikt bolwerk tegen buitenlandsche vijanden en een werktuig om, het soms opstandige, Brugge in bedwang te houden.

Juist dit laatste, wij vinden o.a. aangeteekend dat het 17 maal werd belegerd en meerdere malen is overstroomd, is de ondergang voor Sluis geweest, want: „in het belang van den landvorst en zijn gebied moest de opene plaats een vesting worden, niet ten koste van Vlaanderens graaf, maar ten koste van den bloei en de welvaart der stad”. Duizenden en tienduizenden heeft het zijn heer ten offer gebracht, zoodat het tot armoede gebracht, ook geen enkele poging kon aanwenden om zijn handelsweg te verleggen, toen verzanding het Zwin voor schepen onbevaarbaar maakte.

In 1865 werd het Zwin ingedijkt en in vruchtbaar bouwland herschapen. Er is nu alleen nog overgebleven een kanaal van Sluis naar Brugge, de eenige waterweg dien de trotsche middeleeuwsche handelsstad nog heeft behouden.

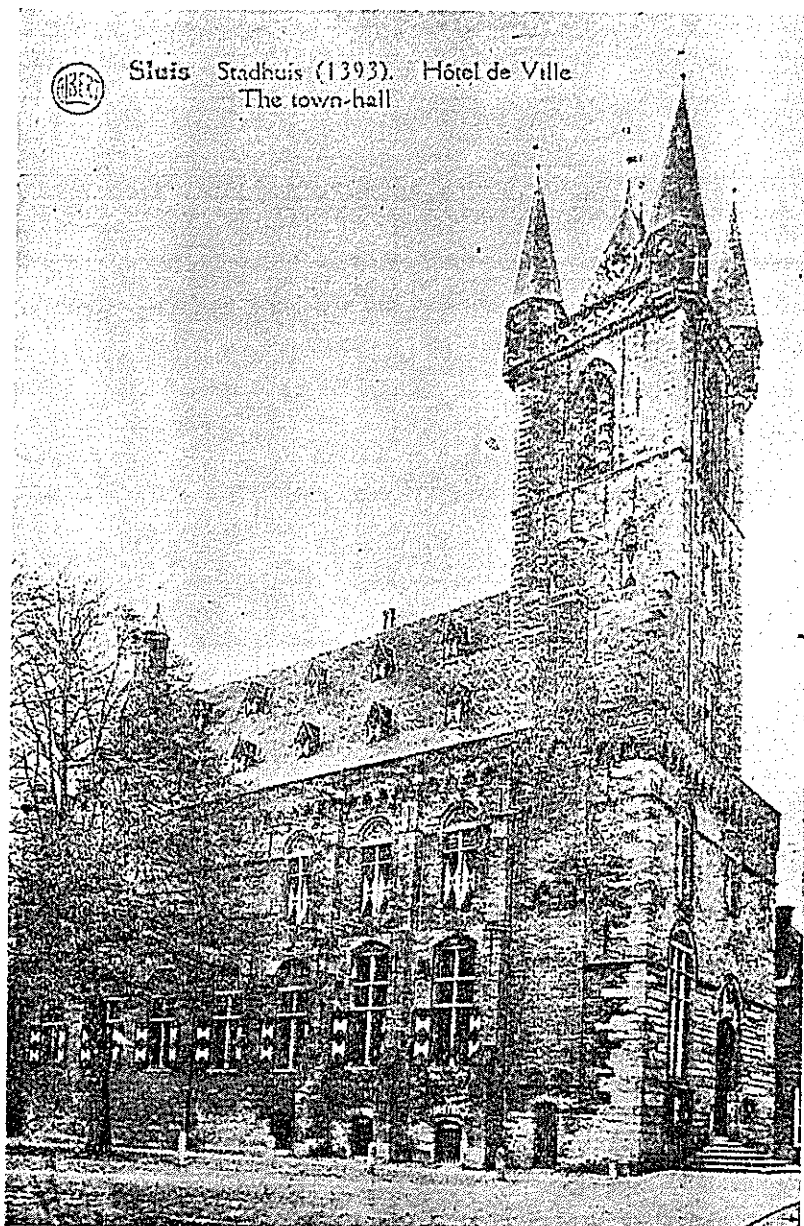
Omtrent de reeds meer genoemde stad Sint Anna ter Muiden hier nog een enkele mededeeling. Van deze zeer oude stad is alleen nog maar een klein dorp overgebleven, dat thans behoort tot de gemeente Sluis, waarmede het in 1880 werd vereenigd, evenals de voormalige gemeente Heille, die in datzelfde jaar bij Sluis is gevoegd en daarvan nu nog een dorp is. Sint Anna ter Muiden werd onder den naam „Mude” in Maart 1241 door Thomas en Johanna, toen Graaf en Gravin van Vlaanderen tot stad verheven. Het had zeker als dorp reeds eerder bestaan en moet zijn naam ontleenen aan het vaarwater „La Mue” reeds genoemd in 1213.

Als importance van de stad verdient vermelding dat zij het recht had van eigen munt, hetgeen is af te leiden uit het feit, dat er bestaat een z.g. „Tournooische groot” te Mude geslagen tusschen 1297 en 1304 met randschrift „Mudencis civis”.

Als merkwaardigheden op het marktplein een hardsteen pompe met vaas en wapen, anno 1789. Het raadhuis van de voormalige gemeente is nog bewaard gebleven en doet als woonhuis dienst. Het werd gebouwd omstreeks 1650, met tentdak en vierkant open houten torentje. Gevelsteen met wapen.

Van de oude kerk van St. Anna ter Muiden bestaat alleen maar meer de torenstomp in baksteen opgetrokken. In 1653 werd er de tegenwoordige kerk tegenaan gebouwd.

Bij deze kerk is nog een oudheidskamer die alle dagen te bezichtigen is. Zich te vervoegen bij den torenwachter J. W. Kommers.

Om zijn rustige eenvoud is een bezoek aan Sint Anna ter Muiden, 2 K.M. van Sluis ten zeerste aan te bevelen.

Voor kunstschilders is Sint Anna ter Muiden een el dorado, vroeger woonden er verschillende, doch door diverse omstandigheden is het aantal sterk verminderd. Thans komt er weer eenige opleving. Kunstschilders die er over denken daar hun tenten op te slaan, kunnen ter secretarie alle gewenschte inlichtingen bekomen.

Vorenstaande moge den lezer(es) hebben doen zien, dat de ge-

Magazijn „Batselaere” - Sluis

Meerminnestraat 6

De van ouds bekende zaak voor Uw Souvenirs

Wij brengen speciaal het artikel

Batik

onder Uwe aandacht, waaronder ook de

echt Indische Slendangs

met Wajangpoppen, enz.

CAFÉ RESTAURANT C. A. DE MEIJER

PASDAM 7 - TELEFOON 5

BILLIJKE PRIJZEN - VLUGGE EN NETTE BEDIENING

===== A LA CARTE DEN GEHEELEN DAG =====

ON PARLE FRANÇAIS

ENGLISH SPOKEN

schiedenis van Sluis zijn belangstelling alleszins waard is, hetgeen verder volgt hoopt aan te toonen dat daarnaast de plaats zelve zeker recht heeft op Uw bezoek of vestiging.

Al heerscht er niet meer de middeleeuwsche handelsdrukte, toch komen er, vooral des zomers, in het Mekka van den vreemdeling, zooals wij Sluis wel eens hoorden noemen, vele bezoekers, die zich dat bezoek nimmer hebben beklagd. Hoewel voor den vreemdeling het geheele stadje een aantrekkelijkheid is, zijn er toch bepaalde punten waarop meer speciaal de aandacht dient gevestigd te worden en die hier dan volgen:

Het stadhuis met toren. Het gebouw, in Gotischen stijl opgetrokken, is wellicht een der oudste, zoo niet het oudste en schoonste van geheel Nederland. Het moet omstreeks 1375 gebouwd zijn, hetgeen is af te leiden uit nog in het archief berustende stukken. Wij hebben gezien dat reeds in 1290 de stad het recht kreeg een schepenrechtbank in te stellen en, al naar mate de plaats in bloei toenam, wilden de poorters dan ook een rechtsgebouw der stad waardig. Zij waren met het gebouw alleen schijnbaar niet tevreden, maar zij verlangden daarbij ook een belfroot (klokkespel), het zinnebeeld van vrijheid en onafhankelijkheid. Want, zooals in Cadsandria, 1850, blz. 98 wordt opgemerkt: niet naar den bouwtrant der kasteelen van Sluis werd die des torens van het schepenhuis geregeld, maar naar de vast aangenomen bouworde van al de belfrooten van geheel Vlaanderen, zooals dat van Gent, van Yperen, van Dendermonde, Douai en andere zulks nog heden ten dage getuigen. In Mei 1393 werd het ernstig door brand getroffen, doch in het najaar 1394 was het weer in zooverre hersteld dat de schepenen er konden vergaderen. In de jaren 1896—1900 werd het onder leiding van Dr. Cuypers, J. Frederiks en den toenmaligen gemeente-opzichter, L. Noest, op alleszins fraaie wijze gerestaureerd.

De groote zaal, dienende als trouwzaal en vergaderplaats voor den gemeenteraad, is smaakvol ingericht en bevat o.a. een keurige, aan de wanden ingewerkte verzameling houtsnijwerken; een oude schilderij, hoog 1.56 M. en breed 2.45 M. aangebracht boven de antieke schouw geeft een voorstelling van een zeegevecht; verder schilderstukken voorstellende het laatste avondmaal; de gerechtigheid; drie levensgrootte portretten (met opschrift *actatis sue 43 anno 1650*) voorts een zijden gilde-vaandel uit den tijd van de Hoeksche en Kabeljauwsche twisten en uit den laatsten tijd een oorkonde, vermeldende de onthulling van het in 1924 op de stadswallen geplaatste standbeeld voor een van Sluis' grootste zonen, n.l. den geleerden taalkundige en geschiedvorschcr J. H. van Dale, geboren te Sluis en aldaar eertijds hoofd der school en archivaris en bewerker van het algemeen bekende „v. Dale's groot woordenboek”.

Op de zoldering zijn aangebracht de volgende veelzeggende spreuken:

1. In Gods hand zijn wij ende onze woorden ende alle wijsheid.
2. Hij is wijs die veel verdraagt, hij is dwaas die altijd klaagt.
3. De nijd is een monster dat alleen ziet wat het niet bezit.

Omdat het niet in het bestek van dit boekje ligt, in bijzonderheden af te dalen omtrent het stadhuis, nog de vermelding, dat op den zolder aanwezig is een serie gebeeldhouwde balksleutels, waarvan in 1884 voor rijks rekening, afgietsels in gips zijn genomen, die thans worden bewaard in het rijksmuseum te Amsterdam. De kelder wordt geroemd om zijn gewelvenbouw en bevat een oude gevangenis, bewaart een radbraakstoel en laat den bezoeker zeer vele oude gevelsteenen zien.

Naast het stadhuis is het museum, waarin tentoongesteld worden verschillende documenten op Sluis betrekking hebbende, munten, penningen, brandijzers, oude lantarens, schilderijen, vaandels enz. Kortom te veel om hier op te noemen, zoodat de lezer(es) beter doet daar zelf eens een bezoek te brengen en onder deskundige leiding van den steeds welwillenden bode een en ander eens nader in oogenschouw te nemen. Het oudste stuk wat hier bewaard wordt is van 1252 en is het origineel van het reglement voor de heffing van tolleren en de scheepvaart op het Zwin.

Wij mogen van het stadhuis geen afscheid nemen zonder U even te hebben voorgesteld, het alom bekende „Jantje van Sluis”. Wie dat is? Een houten mannetje, dat aan de zijde van het marktplein nabij de klokken van het carillon is geplaatst en bij half en vol uur met zijn hamer meehelpt den tijd aan te geven. De legende wil, dat het een standbeeld is voor een tamboer die, door zijn heldhaftig optreden, eenmaal een aanslag op Sluis verijdelde.

Het stadhuis, met toren (van waaraf een mooi vergezicht op de omgeving), kelder en museum, zijn voor den luttelen prijs van slechts een dubbeltje per persoon dagelijks te bezichtigen. In den toren een klok, in 1395 gegoten door Jan Leenknecht van Aalst en een klok in 1671 gegoten door Gherard van Halle te Gent.

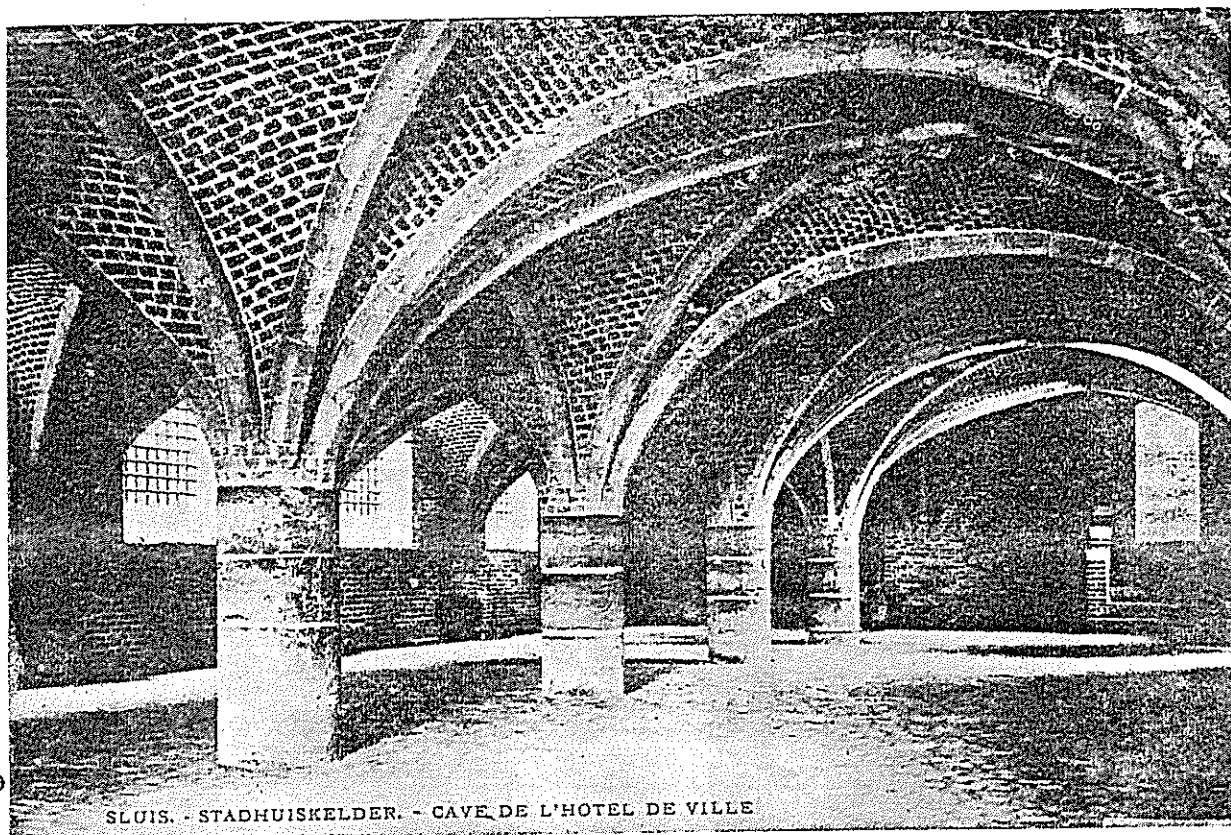
Van de 3 klokken bij Jantje is er een gegoten in 1400 en een, door Hans van den Gheijn, in 1601. Voor bezichtiging van het stadhuis zich te vervoegen bij den concierge, D. A. de Kramer, Meerminnestraat 1 (schuin tegenover het stadhuis).

Een andere bezienswaardigheid is zeker nog de ongeschonden aarden omwalling van de stad, aangelegd in 1598 en verbeterd in 1702, die tevens een aardige wandeling is.

Mogen wij hier even Uw aandacht vragen voor het op de wallen, achter de openbare school geplaatste standbeeld voor den beroemden v. Dale. (Zie oorkonde op de raadszaal.)

De gemeente heeft het als een aangename plicht beschouwd, den man, die zooveel voor Sluis heeft gedaan, te eeren door voor hem een standbeeld op te richten.

In deze omwalling zijn tevens nog te zien drie poorten, die eertijds toegang gaven tot de stad. Wij achten ons ontslagen een historische omschrijving van deze bouwwerken te geven. Wie een bezoek aan Sluis brengt en er zich uit geschiedkundig oogpunt voor interesseert (ook voor andere geschiedkundige onderdeelen van Sluis) zal men ter gemeente-secretarie gaarne inlichten.

SLUIS. - STADHUISKELDER. - CAVE DE L'HOTEL DE VILLE

De nog in gebruik zijnde windkorenmolen de „Brak" in de Nieuwstraat, gebouwd in 1739, is niet minder bezienswaardig. De tegenwoordige eigenaar, de heer I. A. C. Sanders, zal den bezoeker desgevraagd, zeker toegang tot deze bezienswaardigheid verleen.

De *N.-H. Kerk*, gebouwd in 1824, is een baksteen gebouw in den vorm van een kruis met gelijke armen. Op het dak een achtkant houten torentje met koepel. Hier worden nog bewaard twee zilveren bekers anno 1717 en twee zilveren bekers, een zilveren kan, een zilveren blad en een zilveren doopbekken met deksel uit het midden der negentiende eeuw.

De *R.-K. Kerk*, gebouwd in 1925—1927. Mooi gebouw, met goede gewelven. Hier worden bewaard: Houten beeld van Maria met kindje Jezus, in gotischen trant gepolychromeerd. Verder zeer bezienswaardige kerkgewaden: n.l. Stel van drie antependia (een groot

Hotel „de France” - Café-Restaurant
O. Grahame-van den Hemel

Route de Sinte Anne

Ghambres Comfortables

Diners à toute heure

Café - Thé - Lait - Chocolat

Afternoon Tea ≡≡

English spoken - On parle français

Pompe à Essance Texaco

DROSTE HAARLEM

MACHINALE BAKKERIJ
P. DE HULLU
MARKT 2 - TEL. 39 - SLUIS

Specialiteit:
cramique
cakes
kockjes

Janhagel - Hijlikmaker
Bonbons en Suikerwerk
Droste's Pastilles en Bonbons

DE FIJNSTE EN GROOTSTE
SORTEERING

**Bezoekt
Sluis**

GROOTE MARKT 2
Onder Stadhuis

HET ADRES

Koninklijke Kantwerkschool te Sluis

Beschermvrouwe: H. M. de Koningin-Moeder

Geopend elken werkdag

Sluische, Duchesse- en Glunykant van
hooge kunstwaarde tot billijke prijzen

Meermalen bekroond

Uitvoering van alle opdrachten naar origineele ontwerpen

voor het midden-altaar en twee kleinere voor de zij-altaren), Lod. XV (Omstreeks 1750) in zijde geborduurd op wit moiré zijde, met bloemrand en médaillon (slapend Christuskind met de lijensteekenen, Christus triumphator en toonbrooden, met toegevoegde montuur) volgens overlevering afkomstig uit de kapel van Maria Theresia.

Antependium, geborduurd met wol op linnen keper, met afbeelding van den goeden Herder. Stel van twee kazuifels met voorstelling van den doop van Christus met velum, bursa, stola en manipel, zijde geborduurd op wit moiré, behoorende bij de drie antependia.

Kazuifel met Mozes in het braambosch, geborduurd met zijde op piqué.

Koorkap van witte gebloemde zijden damast met goudkant en geweven schild, hierbij twee kazuifels, manipel, velum, stola en bursa.

Twee velums van rood fluweel met appliqué, borduurwerk.

Kapelletje in de Hoogstraat No. 20. Genaamd Kapel van Sint Pieter met poortje van omstreeks 1600.

Oude Kapel van het Gasthuis, Hoogstraat No. 30, gebouwd in 1566. Trapgevel.

Was het vorenstaande bedoeld voor den toerist die Sluis bezoekt, wij meenen niet te mogen nalaten te wijzen op de vele voordeelen, die Sluis als woonplaats biedt en waarvan wij er hier eenige opnemen.

Belastingen. Afgaande op onze praktische ervaring beantwoorden wij allereerst de vraag, die bijna altijd het eerst gesteld wordt bij eventueele vestiging in een bepaalde plaats, n.l. „Hoe zijn de belastingen?" Een alleszins verklaarbare vraag, want een bepaalde plaats moge als woonplaats nog zoo geschikt lijken, als de belastingen te hoog zijn, verdwijnt daarmede ook een gedeelte van de geschiktheid als woonplaats.

Wij kunnen de(n) lezer(es) al dadelijk gerust stellen, daar de belastingen in Sluis zeer laag zijn, ja zelfs het laagste van alle soortgelijke gemeenten in de omgeving. U oordeele zelf:

Woonforensenbelasting en opcenten vermogensbelasting worden niet geheven.

Geen opcenten gemeente-fondsbelasting en geen opcenten personeele belasting.

Voor de personeele belasting is de gemeente gerangschikt in de negende klasse, voor de gemeente-fondsbelasting in de derde klasse.

De eenige opcenten die geheven worden zijn die op de grondbelasting, n.l. gebouwde eigendommen 50, ongebouwde 15.

De verdere belastingen, die geheven worden zijn de hondenbelasting f 7.50 en f 1.— per jaar en rioolbelasting f 4.— per jaar per aangesloten perceel.

Gas. De gaslevering aan de ingezetenen geschiedt door de Firma H. Desclee en Cie te Brugge. Prijs bedraagt 8 ct. per M³.

Onderwijs. Onderwijs-inrichtingen zijn in de gemeente voldoende, n.l.: 1 openbare en 4 bijzondere lagere scholen en wel:

1. Openbare lagere school, Hoogstraat, Hoofd de heer H. M. Kerpestein.
2. R.K. Jongensschool in de Oude Kerkstraat, Hoofd de heer H. H. Blondeel.
3. R.K. Meisjesschool in de Brugstraat, Hoofd de Eerwaarde Zuster Severina.
4. R.K. School in de wijk Heille, Hoofd de heer L. P. Nollet.
5. Christelijke school in de Dinsdagstraat, Hoofd de heer I. P. Anthonisse.

Verder twee bewaarscholen, n.l.:

R.K. Bewaarschool in de Brugstraat, Hoofd de Eerwaarde Zuster Gertrude.

Christelijke Bewaarschool in de Julianastraat, Hoofd Mej. J. Versluijs.

Twee nijverheidsscholen:

1. Koninklijke Kantwerkschool „Koningin Sophie der Nederlanden”, directrice Mej. A. Metz, Kapellestraat 34. De school is ondergebracht naast het stadhuis in het gebouw „de Roode Leeuw”.

De kant die er vervaardigd wordt en die haar afnemers overal vindt (er werd reeds verschillende malen een opdracht uitgevoerd voor het Koninklijke Huis) is de z.g. „Duchesse kant”, die langzamerhand, door haar bijzondere motieven meer bekend is geworden als „Sluische kant”.

Degenen, voor wie het onmogelijk is een bezoek aan de school te brengen ter bezichtiging der fraaie kantwerken en die een en ander toch wel eens nader zouden willen bezien, ja zelfs bezitten, beproeven hun geluk eens met het koopen van loten van de school. Jaarlijks, omstreeks Kerstmis, heeft een groote verloting plaats van de gemaakte kantwerken, waarbij voor f 0.50 per lot prachtige prijzen zijn te behalen.

Vraagt U eens loten aan bij de directrice.

Nauwkeurige bestudeering van de afwerking der kant zal de(n) deskundige dadelijk de gevolgtrekking doen maken, dat alles met veel meer zorg is afgewerkt dan de Belgische „Duchesse” en dat bovendien de Sluische kant de eigenaardigheid heeft dat in bijna alle teekeningen opgelegde bladertakken voorkomen. Vandaar het prijsverschil met de Belgische kant. De kantwerksters werken tegen een bepaald bedrag per uur. De directrice bepaalt, in overleg met een andere ervaren kracht, hoeveel er aan een werkstuk besteed mag worden. Bij dit bedrag komt dan nog 10 % als onkosten voor de school. Het schoolgeld bedraagt 25 cent per maand voor die leerlingen, die zich verbinden om, na volbrachten leertijd, hun werk-

stukken aan de school af te leveren. Willen zij voor zichzelf werken dan betalen zij aan schoolgeld *f* 1.— per maand en kunnen dan, naast de „Duchesse”, nog andere soorten kanten leeren maken.

Leerlingen worden aangenomen door de directrice, die gaarne alle inlichtingen verstrekt.

2. R.K. Modevakschool, hoofd de Eerwaarde zuster Leonar-

dine. School is gevestigd in de Brugstraat. Zij wordt bezocht door ongeveer 50 leerlingen. Er wordt opgeleid voor diploma lingerie, costuumnaaien, coupeuse en voor leidster A, welk diploma toegang verleent tot de laatste klassen van de nijverheidsscholen, waar akte Na. kan gehaald worden.

Het schoolgeld bedraagt *f* 3.80 per maand, garengeld inbegrepen. Kniples 25 cent per les. Les wordt gegeven van Maandag tot en met Vrijdag van 9 tot 12 en van 1 tot 3.30 uur en van 4.45 tot 6.45 uur.

Les wordt gegeven in verstellen, linnennaaien, costuumnaaien, breien, prijs- en stoffberekening, haken en alle fraaie handwerken, waaronder stofversieren, borduren, filetwerk, reliefborduren en schilderen, chabloneeren en penschilderen. Verder Godsdienstonderwijs, warenkennis, teekenen en administratie.

In de gemeente is ook gevestigd een kostschool onder leiding van Fransche broeders van de Christelijke scholen. Hier wordt gegeven

lager- en middelbaar onderwijs. Er zijn circa 450 leerlingen, allen van vreemde nationaliteit, meest Franschen en Belgen.

Voor degenen, die inrichtingen van middelbaar onderwijs wenschen te bezoeken, zij er op gewezen dat te Oostburg, welke plaats op 8 K.M. afstand van Sluis is gelegen en gemakkelijk per tram te bereiken, is gevestigd een Rijks H.B.S. en een Ambachtschool.

Kerkgemeenschappen. Er zijn in de gemeente drie kerken n.l.:

Een R.K. Kerk in de Oude Kerkstraat. Pastoor de zeereerwaarde heer J. Dierick; Kapelaan de weleerwaarde heer J. van Mechelen.

Een N.H. Kerk in de kom, predikant de weleerwaarde heer Ds. M. J. Beukenhorst.

Een N.H. kerk op de wijk St. Anna ter Muiden, vacature predikant.

Ziekenverpleging. Het in de gemeente gevestigde Gasthuis en Weeshuis wordt bestuurd door een college van Regenten over de Godshuizen.

Voorzitter daarvan is de heer W. J. M. Hoegen.

Geneesheer Dr. P. A. Staal.

Gebouw is gevestigd Hoogstraat 32.

De stichting Protestantsch Tehuis voor ouden van dagen „Rozenoord” is eveneens in de Hoogstraat gelegen No. 48.

Hierin worden ongeveer 50 ouden van dagen (mannen en vrouwen) verpleegd.

Directeur is de heer H. de Jong.

In de wijkverpleging wordt voorzien door het Wit-Gele kruis. Wijkverpleegster is de eerwaarde zuster Wihelma. Er is een consultatie-bureau voor zuigelingen en kleuters. De verplegings-inrichting is gevestigd Brugstraat 11. Gemeente-arts is Dr. P. A. Staal, Tel. 21.

Noemen we verder op het gebied van sport en vermaak de volgende vereenigingen:

Harmonie „Apollo”. Tennis-club, voetbalclub, zangvereeniging, postduivenvereenigingen, gaaischuttersvereeniging, zwemclub.

Middelen van vervoer. Als middelen van vervoer zijn beschikbaar: Stoomtram-Maatschappij Breskens—Maldeghem, met verbindingen naar alle gemeenten in Zeeuwsch-Vlaanderen en een aansluiting op het Belgische tramwegnet, n.l. de lijn Sluis—Westcapelle. In laatstgenoemde plaats verbinding per elektrische tram naar de Belgische kust en Brugge.

In den zomer is er een uurdienst op de Belgische kust, ongeveer 8 K.M. van Sluis, uitgevoerd met tram en autobussen (van de tramwegMij). Verder een stoombootdienst van Sluis naar Brugge. Een boottocht van Sluis naar Brugge is ten zeerste aan te bevelen.

Mocht men prijs stellen op bezichtiging van de omgeving

per auto, verhuur-inrichtingen zult U in de plaats voldoende kunnen vinden om aan Uw verlangen te voldoen.

Daarnaast moet nog gewezen worden op het feit, dat vrachtvervoer op uitstekende wijze met auto-tractie door Sluizenaars kan worden uitgevoerd, door geheel Nederland. Een paar der meest bekende adressen:

1. P. C. de Smit, Tel. 4.
2. Iz. de Smit, Tel. 12.
3. Ch. de Meijer, Dinsdagstraat.

1 en 3 geregelde dienst Breskens—Sluis met tusschenliggende plaatsen.

Landbouw en Industrie. Hoofdbronnen van bestaan zijn landbouw en veeteelt.

Als voornaamste industrieën noemen wij:

Meubelfabriek, Gebr. du Fossé, Kapellestraat.

Sluische Steenfabriek.

Klompemakers Ch. de Vos, F. van Morrelgem en P. Hamers.

Het spreekt natuurlijk vanzelf, dat er in een vreemdelingenplaats als Sluis, allerlei goede inrichtingen zijn waar men zijn inkoop kan doen en ververschingen gebruiken.

Gemeentebestuur, Tel. 31.

Burgemeester is de heer J. C. L. A. Berkers.

Wethouders de heeren W. J. M. Hoegen en J. B. Albregts.

Secretaris de heer P. F. van Hootegem.

Ontvanger de heer J. Versluijs.

Raadsleden de heeren I. J. Baas, C. P. Batselaere, J. M. Breijaert, Iz. Brevet en H. van Mazijk.

Conciërge van het gemeentehuis de heer D. A. de Kramer.

Gemeente-opzichter de heer D. de Smit.

Keuringveearts hoofd van dienst in de kringgemeente Sluis, de heer J. Lako, dierenarts Tel. 22.

De dienst der werkloosheidsverzekering en arbeidsbemiddeling is gevestigd ter secretarie.

Politie. In de gemeente zijn gestationneerd 1 Agent van Politie en 1 gemeente-veldwachter, 1 rijksveldwachter en een brigade maréchaussee van 5 man. Tel. van de Maréchaussee-kazerne No. 17.

Notariaat. Kapellestraat 15 is gevestigd het kantoor van den notaris H. van Mazijk. Tel. 2.

Bankwezen. Kaai 15, Tel. 3 is gevestigd het bankiers- en effectenkantoor Hendrikse en Co. Directeur de heer W. J. M. Hoegen.

Wij hopen U hiermede voldoende te hebben aangetoond dat Sluis zijn bezienwaardigheden heeft, die een bezoek ten zeerste waard zijn, doch daarnaast ook dat Sluis voldoende voordeelen biedt om

als woonplaats (of verblijfplaats gedurende de zomermaanden) gekozen te worden.

Mocht deze gids U niet voldoende inlichten, even een verzoek aan het gemeentebestuur en men zal U gaarne zoo uitvoerig mogelijk van dienst trachten te zijn.

P. v. H.

SLUIS, Maart 1932.

SLUIS.

The coming into being of Sluis goes back to the dark oldness.

In 1290 Sluis, at that time called Lammensvliet, became the titels of town from Guy, Count of Flanders and Marquis of Namur.

The historical writers accept that the village must have been there already of decades of years; so without inviting contradiction, may be said that it came into being about the center of the thirteenth century.

From a poor fishingvillage it grewed up to one of the most prosperous and leading towns of Flanders. Though its favourable situation at the Zwin, a seabassin, endiked about 1865 and now transformed in fruitful arable land, it was considered by the Counts of Flanders and afterwards by the Ducs of Burgundy as a mighty bulwark against the foreign ennemies and an organ to hold in check the sometimes mutinous Bruges.

It goes therefore without saying that a place of such an influence has played an important part in the history and has been moretimes the theatre of battle.

We find mentioned that it was besieged 17 times and overflowed 33 times. So Sluis has well a marvellous history of many centuries.

The most documents relating to this history are preserved in the archives, which are by that very interesting and from which the oldest document dates from 1252 and this are the original „rules for the levy custom and on the navigation on the Zwin”.

Beside these documents is sheltered in the old town-hall, which is build in 1396 in Roman-Gothic style and perhaps the oldest of the whole Netherlands, the museum where is gathered a choice of historic remarkablenesses. To pay a visit is worth enough, like the collected sea-carts and —atlases.

As a curiosity from the tower of the town-hall it ought to be mentioned that well known „Jantje van Sluis”, namely a small wooden man which is placed on the side of the Grand Market near to the bells of the carillon and which helps with its hammer to indicate the time at half and full hour. The legend is that it is the statue for a

drummer, who once time by his heroic action defeated an attack on Sluis.

Though for the foreigner the whole village is an attraction, there are still certain points what specially ask the attention:

- a. the before named town-hall with tower, which allows a nice view on the environs, the cellar famous by its vaults and the museum.

- b. the ruin „the bear of stone” the remains of an old watergate.
- c. the windmill „de Brak” still in use and built in 1739.
- d. the royal lace-work school (entrance near museum).
- e. the s.c. „kapelletje” (chapel) an old building in the Hoogstraat.
- f. the museum of ecclesiastical dresses garments.
- g. the Catholic church finished in 1927 in Oude Kerkstraat.
- h. the earthen walls from the town still unviolated.

A plate with a map of the town placed near the custome-hall at the entrance of the municipality (coming from Belgium) will inform the stranger if necessary.

The municipality, especially in summer, is very easy to reach by its many means of conveyance (tramway, auto-car and steamer). Sluis is then visited by tenthousands of strangers, who chiefly coming from the Belgian shore, make a trip to Sluis enjoy beside the nice town the more dainty bits, as current-bread, more known under the name of „cramiek", Dutch sigars, e.c. which are sold in the different good shops.

Visiting Sluis and the near St. Anna ter Muiden (as city still older than Sluis) with its some few remained curiosities as the former town-hall (the municipality is united with Sluis at 1880), the church and a monumental pump, therefore it may be warmly recommended.

HOTEL „T HOF VAN BRUSSEL"

Propr. F. A. HILLER

SLUIS - KAAI 8 - TEL. 8

1STE KLAS FAMILIE HOTEL

PRIMA KEUKEN

N.V. Hendrikse & Co's
Bankiers- en Effectenkantoor
Hoofdkantoor: Middelburg

Bijkantoren in West-Zeeuwsch-Vlaanderen:
Sluis en Oostburg, met zitdagen te
 Aardenburg en IJzendijke

Ten kantore te SLUIS, aan de grens, worden Uw guldens
en francs aan de meest voordeelige koersen omgezet
